

Asia: VN/2166/2026

Lausuntopyyntö luonnoksesta hallituksen esitykseksi laeiksi yliopistolain ja ammattikorkeakoululain väliaikaisesta muuttamisesta (opintosetelikokeilu)

Lausunnonantajan lausunto

Voitte kirjoittaa lausuntonne alla olevaan tekstikenttään

ISYY huomauttaa ettei 29 vuoden ikärajan tulisi olla ehdottomasti poissulkeva, vaan opintosetelikokeilu tulisi tarpeen mukaan ulottaa myös tätä vanhemmille kansalaisille esimerkiksi osana työllistymis- tai kouluttautumissuunnitelmaa.

ISYY pitää ongelmallisena esitetyn opintosetelin laajuutta. 30 opintopisteen laajuinen seteli tarkoittaa laskennallisesti yhden lukukauden laajuisia opintoja, kun taas täyden lukuvuoden laskennallinen laajuus on 60 opintopistettä. Näin ollen henkilölle annettaisiin mahdollisuus suorittaa ainoastaan puolen vuoden opinnot, vaikka suosituimmille hakupainealoille (oikeustieteet, lääketiede, teknilliset alat) yhteishaku ja siten sisäänotto järjestetään vain kerran vuodessa. Tämä tarkoittaisi että henkilö voisi jäädä puoleksi vuodeksi vaille koulutuspaikkaa ja työllistymissuunnitelmaa. Lisäksi 30 opintopisteen raja on ongelmallinen siksi, että usealle alalle tutkinnon perusopinnot on mitoitettu 60 op laajuuteen ja tällöin opintosetelin kautta syntyneitä opintoja tulee täydentää tutkinnonsuoritusoikeuden saatuaan ja tästä muodostuu tarpeettomia pullonkauloja. ISYY esittää että opintosetelikokeiluun lisätään optio, jossa opiskelijalla on oikeus saada 30 opintopisteen arvoinen lisäseteli, mikäli hän menestyy opinnoissaan ja osoittaa niissä hyvää opiskelumotivaatiota.

ISYY ihmettelee, miksi opintosetelikokeilu on rajattu ainoastaan toisen asteen tutkinnon suorittamisajankohdan mukaan. Ihmisen elämänkaari ei ole ennustettavissa ja koulutuksen tarve ja motivaatio voivat ilmaantua missä tahansa elämänvaiheessa. ISYYn mielestä kokeilua ei pitäisi rajata vain toiselta asteelta valmistumisen ajankohdan mukaan vaan paremmin vertailtavissa olevia koetuloksia saataisiin ilman tarpeetonta rajausta.

ISYY pohtii, kuinka esityksessä on ajateltu opiskelijan ohjauksen sujuva toteutuminen. Mikäli seteliä käyttävän toivotaan jatkavan tutkinto-oikeudella myöhemmin, tulisi opiskelijan saada opintojensa alkuvaiheessa ohjausta. Nyt kuitenkin tämän mallin mukaisesti opiskelija jää tyhjiöön, jossa ei ole selkeää rakennetta, vaan omat opinnot tulisi itse osata suunnitella, vaikkei ole ollut aiemmin korkeakoulussa. ISYY vaatii että pykälään lisätään säännös korkeakoulujen ohjauksesta ja sen resursoinnista.

Aaltonen Mikko
Itä-Suomen yliopiston ylioppilaskunta